

RIKSDAGENS SVAR 151/2012 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om försäkringsstöd för kommersiellt fiske (RP 129/2012 rd).

Beredning i utskott

Jord- och skogsbruksutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (JsUB 8/2012 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalanden:

1. Riksdagen förutsätter att bestämmelserna om förvägran av fiskeriförsäkringsstöd ses över när bestämmelserna om genomförande av EU:s tillsynsbestämmelser bereds, så att påföljderna för förseelser står i rätt proportion till hur allvarliga dessa är.
2. Riksdagen förutsätter att förvaltningsplanen för sälstammar uppdateras.

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om försäkringsstöd för kommersiellt fiske

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är att främja utövandet av fiskerinäringen under de särskilda förhållanden som råder på Finlands territorialvatten och inom Finlands ekonomiska zon.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på stöd som betalas som ersättning för skador på fiskeredskap och på fartyg som används för kustfiske.

3 §

Definition av kommersiell fiskare

I denna lag avses med *kommersiell fiskare* en fysisk person eller en sammanslutning vars genomsnittliga omsättning av försäljningen av fisk som fiskaren själv fångat eller av bearbetade

fiskprodukter av sådan fisk, under de tre räkenskapsperioder som omedelbart föregår ingåendet av ett försäkringsavtal enligt 4 §, överstiger det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen (1501/1993), eller som är bolagsman eller delägare i en sammanslutning som avses ovan.

Som kommersiell fiskare betraktas även en fysisk person eller en sammanslutning som under det år som försäkringsavtalet ingås, eller under det år som föregår ingåendet av avtalet, har börjat eller börjar bedriva kommersiellt fiske och som lägger fram en plan för det sätt på vilket omsättningen av försäljningen av fisk eller av bearbetade fiskprodukter senast den tredje räkenskapsperioden efter ingåendet av försäkringsavtalet kommer att överstiga det belopp som anges i 3 § 1 mom. i mervärdesskattelagen.

2 kap.

Förutsättningar för försäkringsstöd

4 §

Förutsättningar som gäller mottagare av försäkringsstöd

Försäkringsstöd beviljas utan särskild ansökan till en kommersiell fiskare som har ingått ett försäkringsavtal med en godkänd fiskeriförsäkringsinrättning. En förutsättning är att den kommersiella fiskaren är antecknad som innehavare eller ägare till fiskefartyget i det register som avses i lagen om registrering av fiskefartyg och vattenbruksfartyg som används till havs (690/2010), nedan *fiskefartygsregistret*. Om det är fråga om en fysisk person ska denne vara registrerad som yrkesfiskare.

En förutsättning för att försäkringsstöd ska betalas är att stödtagaren är berättigad till försäkringsersättning med stöd av ett försäkringsavtal enligt 1 mom. Försäkringsstödet betalas till stödtagaren som en del av den försäkringsersättning som fiskeriförsäkringsinrättningen betalar ut.

Bestämmelser om de förutsättningar som gäller försäkringsavtalet, om godkännande av fiske-

riförsäkringsinrättningar och om ansökan om den ersättning som staten betalar finns i 3 kap.

5 §

Förutsättningar som gäller skadefallet

Försäkringsstöd betalas för skador som har uppstått på grund av en kraftig storm, en kust med mycket grynnor, snö- eller isförhållandena eller sälar eller skarvar

1) på Finlands territorialvatten eller inom Finlands ekonomiska zon,

2) på fångstredskap som används på fartyg som är antecknade i fiskefartygsregistret, på fartyg som i fiskefartygsregistret är antecknade i gruppen kustfartyg eller på fångstredskap, fortskaffningsmedel eller transportmedel som används vid vinterfiske,

3) när fartyget legat i hamn, för ankar eller på varv, i samband med ett fisketillfälle, en fångstresa, transport av fisk eller räddning av människoliv.

Närmare bestämmelser om de skador, fångstredskap, fisketillfällen och fångstresor samt naturförhållanden som orsakat skada vilka omfattas av försäkringsstödet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

6 §

Förvägran av stöd

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren genom ett lagakraftvunnet beslut har dömts till bötesstraff eller fängelsestraff för brott mot Europeiska unionens lagstiftning eller den nationella lagstiftningen om genomförande av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik. Skador som har uppstått under det kalenderår då förseelsen ägde rum berättigar inte till stöd.

Försäkringsstöd betalas inte om stödtagaren

1) avsiktligt har orsakat skadefallet eller av vårdslöshet i väsentlig grad har medverkat till att skada uppstod,

2) har påverkat skadans omfattning genom att försumma arbetet med att rädda försäkringsobjektet eller genom att använda det fartyg eller

fångstredskap som försäkringen gäller på ett sätt som avviker från dess normala användningsändamål eller användningssätt,

3) inte uppfyller den förutsättning enligt 3 § 2 mom. som gäller omsättningen eller registreringsvillkoret enligt 4 § 1 mom.

7 §

Försäkringsstödet belopp

Försäkringsstöd betalas till ett belopp som motsvarar 40 procent av skadans verkliga omfattning. Om ett kustfartyg, en båt, en storryssa, en trål eller en not har skadats, betalas dock stödet till ett belopp som motsvarar 90 procent av skadans verkliga omfattning. Försäkringsstöd betalas inte till den del det är möjligt för fiskeriförsäkringsinrättningen att med stöd av regressrätt få ersättning från en tredje part. Om försäkringsersättningen sänks på basis av vad som bestämts i villkoren i försäkringsavtalet, betalas stödet dock som högst den ovannämnda andelen av beloppet på den sänkta försäkringsersättningen. Om försäkringsersättning helt förvägras på grund av något som mottagaren av försäkringsstödet har gjort, betalas inget stöd.

Försäkringsstöd betalas inte ut om stödets belopp per skadefall uppgår till högst 100 euro. Vid uträkningen av stödbeloppet betraktas alla skador som uppstått under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det är omöjligt att bevisa exakt när en skada har uppstått, betraktas de skador som konstaterats under samma fisketillfälle, fångstresa, transport av fisk eller räddningsuppdrag som ett skadefall. Om det gäller skador på nät, beaktas vid beräkningen av stödbeloppet dock de skador som inträffat under ett kalenderår.

8 §

Utredning om skadefallet

Mottagaren av försäkringsstöd är skyldig att lämna in en utredning om förhållandena i samband med skadan, skadans omfattning och andra

förutsättningar för betalning av stöd som är relevanta för skadefallet. Utredningen ska lämnas in utan ogrundat dröjsmål.

Utredningen ska lämnas in till fiskeriförsäkringsinrättningen, som är skyldig att spara de uppgifter och handlingar som gäller skadefallet i 10 år efter det att försäkringsersättningen har betalats ut.

3 kap.

Krav som gäller fiskeriförsäkringsinrättningar

9 §

Förutsättningar som gäller försäkringsavtalet

På försäkringsavtal enligt denna lag tillämpas lagen om försäkringsavtal (543/1994), om inte något annat bestäms nedan. En fiskeriförsäkringsinrättning ska som försäkringstagare godkänna varje aktör som uppfyller de förutsättningar i denna lag som gäller mottagare av försäkringsstöd. Försäkringsinrättningen kan vägra ingå avtal, om stödtagaren i väsentlig grad har brutit mot förutsättningarna för försäkringsstöd eller villkoren i försäkringsavtalet under de två föregående kalenderåren så att avtalet har sagts upp, eller om det annars finns grundad anledning att misstänka att stödtagaren inte fullgör sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet.

Försäkringen ska täcka alla skadefall som uppfyller förutsättningarna i 5 § samt till deras fulla värde försäkringstagarens alla sådana användningsdugliga fiskeredskap som hör till samma slag av fångstredskap och kustfartyg. Om försäkring söks för ett kustfartyg är det en förutsättning att fartyget är besiktat eller, om fartygets totala längd är under 10 meter, att någon annan tillförlitlig utredning om fartygets skick läggs fram.

Den försäkringspremie som tas ut hos stödtagaren ska vara skälig. Fiskeriförsäkringsinrättningen ska när den bestämmer försäkringspremierna beakta de nödvändiga kostnaderna för administreringen av stödet samt den minskning av

fiskeriförsäkringsinrättningens risk som grundar sig på stödbeloppet.

Försäkringsavtalet är i kraft ett kalenderår i sänder. Avtalets giltighetstid fortsätter utan vidare åtgärder om det inte sägs upp av någondera parten senast den 15 december. Avtalet ska sägas upp om en ändring av villkoren för försäkringsstöd kräver det, godkännandet av fiskeriförsäkringsinrättningen återtas, försäkringstagaren inte uppfyller förutsättningen enligt 3 § 2 mom., försäkringstagaren inte längre uppfyller förutsättningarna för beviljande av stöd enligt 4 § eller försäkringsavtalet inte har ingåtts på det sätt som förutsatts i 2 mom. i denna paragraf.

Närmare bestämmelser om fiskeredskap som hör till samma slag av fångstredskap och om skicket på sådana försäkringsobjekt som ska omfattas av en försäkring kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

10 §

Godkännande av fiskeriförsäkringsinrättningar

En försäkringsförening enligt lagen om försäkringsföreningar (1250/1987) eller ett försäkringsbolag enligt försäkringsbolagslagen (521/2008) eller ett i lagen om utländska försäkringsbolag (398/1995) avsett utländskt försäkringsbolags filial i Finland som har de ekonomiska och administrativa förutsättningar som behövs för att sköta uppgifter som gäller försäkringsstöd kan godkännas som fiskeriförsäkringsinrättning. En förutsättning för godkännande är också att sökanden visar att den erbjuder försäkringar med sådana villkor att förutsättningarna i 9 § uppfylls och så att det är möjligt att betala försäkringsstöd på basis av försäkringsersättningen.

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om huruvida sökanden ska godkännas som fiskeriförsäkringsinrättning. Beslutet fattas på ansökan, som ska innehålla de uppgifter som behövs för bedömningen av förutsättningarna för ett godkännande. I beslutet kan det tas in villkor i fråga om administreringen av försäkringsstödet,

om detta behövs för att säkerställa enhetliga förfaranden vid fiskeriförsäkringsinrättningarna.

Närings-, trafik- och miljöcentralen kan återta godkännandet av en fiskeriförsäkringsinrättning, om villkoren inte längre uppfylls. Innan ett godkännande återtas ska försäkringsinrättningen ges tillfälle att inom skälig tid avhjälpa bristen, om det är möjligt. Ett beslut om återtagande träder i kraft omedelbart den 1 januari det följande kalenderåret.

11 §

Fiskeriförsäkringsinrättningars bistånds- och upplysningsskyldighet

En fiskeriförsäkringsinrättning ska, när den utreder ett skadefall, beakta statens intresse som betalare av försäkringsstöd och utan dröjsmål underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om misstankar som gäller eventuellt missbruk av stödet.

Fiskeriförsäkringsinrättningen ska i god tid i förväg meddela närings-, trafik- och miljöcentralen sådana ändringar som gäller villkoren i försäkringsavtalet, försäkringspremierna eller andra omständigheter som kan vara av betydelse för godkännandet av fiskeriförsäkringsinrättningen.

Fiskeriförsäkringsinrättningen är skyldig att underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen om skador vars värde överstiger 50 000 euro innan ersättning betalas ut. Närings-, trafik- och miljöcentralen ska ges tillfälle att inspektera skadan innan ersättning betalas ut. Fiskeriförsäkringsinrättningen ska bistå närings-, trafik- och miljöcentralen med uppgifter och sakkunnighjälp vid inspektionen.

Fiskeriförsäkringsinrättningen är skyldig att på specificerad begäran lämna närings-, trafik- och miljöcentralen sådana uppgifter om stödtagaren och försäkringsobjektet som är nödvändiga för att utreda och övervaka förutsättningarna för betalning av försäkringsstöd.

Fiskeriförsäkringsinrättningens upplysningsskyldighet gäller även sekretessbelagda uppgifter. Uppgifterna får inte användas för andra ändamål än dem som de har lämnats ut för i syfte

att myndigheten ska kunna sköta sina föreskrivna uppgifter.

12 §

Beslut om försäkringsstöd

Fiskeriförsäkringsinrättningen ska i ett ärende som gäller ett försäkringsavtal på begäran av sökanden ge denne ett skriftligt beslut.

Fiskeriförsäkringsinrättningen ska i ett ärende som gäller försäkringsersättning ge sökanden ett skriftligt beslut. Om stöd betalas som en del av försäkringsersättningen, ska stödets andel av ersättningen framgå av beslutet. Om stödet förvägras helt eller delvis ska det framgå av beslutet till vilken del stödet inte betalas och vilken motiveringen till förvägran är.

13 §

Ansökan om ersättning av staten

En fiskeriförsäkringsinrättning ska skriftligen ansöka om ersättning av staten för de stöd som försäkringsinrättningen betalat som en del av de försäkringsersättningar som avses i denna lag. Ansökan kan göras högst två gånger om året. Om omfattningen av skadan i ett enskilt skadefall överstiger 50 000 euro, kan fiskeriförsäkringsinrättningen ansöka om förskott.

Ansökan riktas till närings-, trafik- och miljöcentralen. Till ansökan ska fogas en utredning om stödtagarna, de ersättningar som betalats på basis av de stödberättigande skadorna och stödets andel av ersättningarna, eller beloppet av det förskott som behövs, samt en beskrivning av skadefallena.

Närmare bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid ansökan om och betalning av ersättning kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Fiskeriförsäkringsinrättningens uppgifter

Fiskeriförsäkringsinrättningarna ska vid skötseln av uppgifter som avses i denna lag iakttä

förvaltningslagen (434/2003), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003) och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på personer som är anställda vid en fiskeriförsäkringsinrättning eller som har förtroendeuppdrag, när de sköter uppgifter som har samband med försäkringsstödet. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

15 §

Styrningen av och tillsynen över fiskeriförsäkringsinrättningar

Närings-, trafik- och miljöcentralen styr och utövar tillsyn över fiskeriförsäkringsinrättningarna när dessa sköter uppgifter enligt denna lag. Bestämmelser om tillsynen över fiskeriförsäkringsinrättningarna i övrigt finns i de lagar som nämns i 10 § 1 mom.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att utföra inspektioner i fiskeriförsäkringsinrättningarnas lokaler. Inspektionerna kan gälla alla lokaler och uppgifter som är av betydelse för övervakningen av förutsättningarna för godkännande och en korrekt administrering av försäkringsstödet. Inspektioner får dock inte utföras i lokaler som används för permanent boende.

4 kap.

Särskilda bestämmelser

16 §

Tillsyn över stödtagaren

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att utföra inspektioner ombord på stödtagarens fartyg samt i sådana lokaler som används för utövande av fiskerinäring, i syfte att konstatera eller övervaka förutsättningarna för och omfattningen av försäkringsstödet. Inspektioner får

dock inte utföras i lokaler som används för permanent boende.

Närings-, trafik- och miljöcentralen har rätt att avgiftsfritt få de uppgifter och handlingar som behövs för att utföra inspektion samt att omhänderta material som gäller skadefallet, om detta krävs för att syftet med inspektionen ska uppnås. Materialet ska utan dröjsmål returneras när det inte längre behövs för inspektionen.

17 §

Återkrav av stöd

Stöd som har betalats utan grund eller till ett för stort belopp ska återkrävas av stödtagaren, om

1) de förutsättningar som gäller stödtagaren och skadefallet inte har uppfyllts,

2) det på basis av skadefallet har betalats stöd som stödtagaren inte har varit berättigad till enligt 6 §,

3) Europeiska unionens lagstiftning kräver det.

I de fall som avses i 6 § 1 mom. behöver stödet helt eller delvis inte återkrävas om inget strängare straff än böter har dömts ut för gärningen och återkravet med hänsyn till det ekonomiska värdet av skadan som orsakats stödtagaren riskerar stödtagarens förutsättningar att fortsätta med näringsverksamheten.

På det belopp som återkrävs ska det betalas en årlig ränta enligt 3 § 2 mom. i räntelagen (633/1982) ökad med tre procentenheter. Ränta ska betalas räknat från den dag då försäkring ersättningen betalades till dess att det återkrävda beloppet har betalats tillbaka. I ett sådant fall av överträdelse som avses i 6 § 1 mom. ska ingen ränta räknas på det återkrävda beloppet för den tid ärendet behandlas vid myndigheten.

Om det belopp som återkrävs inte betalas senast på den förfallodag som angetts i beslutet om återkrav, ska en årlig dröjsmålsränta betalas på beloppet enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen.

18 §

Förfaranden vid återkrav

Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om återkrav av stöd. Genom beslutet fastställs det belopp som återkrävs, räntan enligt 17 § 3 mom. samt förfallodagen för betalningen av dem.

Beslut om återkrav ska fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att närings-, trafik- och miljöcentralen har fått vetskap om grunden för återkravet och senast tio år efter det att försäkringsersättningen har betalats.

Närings-, trafik- och miljöcentralen sköter verkställandet av beslutet om återkrav. Beslutet om återkrav kan verkställas genom utsökning efter det att beslutet har vunnit laga kraft. På verkställigheten av beslutet tillämpas utskönningsbalcken (705/2007).

19 §

Den behöriga närings-, trafik- och miljöcentralen

De uppgifter som föreskrivs för närings-, trafik- och miljöcentralen i denna lag sköts inom alla närings-, trafik- och miljöcentralers verksamhetsområden av Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten. De övriga närings-, trafik- och miljöcentraler vars verksamhetsområde gränsar till kusterna i Finlands havsområde ska ge handräckning inom sitt verksamhetsområde i samband med sådana inspektioner för att konstatera skadefall som avses i 11 § 3 mom. samt sådana inspektioner som avses i 16 §.

20 §

Ändringssökande

Ändring i en fiskeriförsäkringsinrättnings beslut om tillämpningen av denna lag får inte sökas genom besvär. Försäkringstagaren kan rikta en begäran om omprövning av beslutet till Närings-, trafik- och miljöcentralen i Österbotten. Begäran om omprövning ska göras skriftligen inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Begä-

ran om omprövning ska behandlas utan dröjsmål. Om ett ärende som gäller samma skadefall är anhängigt vid ett annat besvärsorgan eller en domstol, ska behandlingen av begäran om omprövning avbrytas till dess att ärendet i fråga har avgjorts.

Ändring i ett sådant beslut av närings-, trafik- och miljöcentralen som avses i denna lag får sökas genom besvär på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Ändring i ett beslut som förvaltningsdomstolen har fattat med stöd av denna lag får sökas genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd. Besvär hindrar inte verkställigheten av ett beslut om återtagande av godkännandet av en fiskeriförsäkringsinrättning.

5 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

21 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 . Sådant försäkringsstöd som avses i denna lag får dock beviljas och betalas ut först från och med den 1 januari 2014.

Genom denna lag upphävs lagen om fiskeriförsäkringsföreningar (331/1958).

22 §

Övergångsbestämmelser om försäkringsavtal enligt den tidigare lagen och om understöd som grundar sig på de avtalen

De försäkringsavtal enligt lagen om fiskeriförsäkringsföreningar som ingåtts innan denna lag träder i kraft ska sägas upp så att de upphör senast den 31 december 2013. På statsunderstöd som betalas på basis av dem tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

Efter ikraftträdandet av denna lag kan en fiskeriförsäkringsförening under de förutsättningar

som föreskrivs i lagen om fiskeriförsäkringsföreningar ingå försäkringsavtal där avtalets giltighet upphör senast den 31 december 2013. För ersättningar som betalas på basis av sådana avtal kan det betalas bidrag enligt lagen om fiskeriförsäkringsföreningar, om skadan har uppstått under avtalets giltighetstid och om villkoren uppfylls.

23 §

Övergångsarrangemang som gäller statsbidragsfonden

I fråga om den statsbidragsfond som avses i 13 § i lagen om fiskeriförsäkringsföreningar tillämpas de bestämmelser som gällde när denna lag trädde i kraft, om inte något annat bestäms nedan. Om en fiskeriförsäkringsförening godkänns som fiskeriförsäkringsinrättning med stöd av 10 § i denna lag, återbetalas statsbidragsfonden inte till staten, och bestämmelserna i 13 § i lagen om fiskeriförsäkringsföreningar tillämpas på administrationen av fonden. Om fiskeriförsäkringsföreningar går samman, en fiskeriförsäkringsförening ombildas till ett ömsesidigt försäkringsbolag eller en fiskeriförsäkringsförening överför sitt försäkringsbestånd till en annan i 10 § 1 mom. i denna lag avsedd aktör, överförs statsbidragsfonderna med avkastning till den aktör som uppstår i deras ställe, förutsatt att den godkänns som fiskeriförsäkringsinrättning.

Avkastning från statsbidragsfonden får dock från och med den 1 januari 2014 inte användas till att finansiera fiskeriförsäkringsinrättningens sedvanliga verksamhet. Den avkastning som genereras efter nämnda datum ska årligen redovisas till staten till den del den inte används till något av följande ändamål:

1) utbildning som gäller skötseln av uppgifterna enligt denna lag och som är öppen för personal och förtroendevalda vid alla fiskeriförsäkringsinrättningar,

2) information och utbildning som gäller försäkringsstödet och som är öppen för alla försäkringstagare,

3) administrativa kostnader som föranleds av de ansökningar som avses i 13 § i denna lag, med

RSv 151/2012 rd — RP 129/2012 rd

undantag av personalens lönekostnader och de förtroendevaldas arvoden,

4) bistående av närings-, trafik- och miljöcentralen vid inspektioner som gäller stödttagare och skadefall.

Om en fiskeriförsäkringsinrättning upphör med sin verksamhet eller om godkännandet av

den återtas, ska inrättningen innan verksamheten upphör eller senast sex månader efter det att godkännandet återtog betala tillbaka värdet av statsbidragsfonden samt den ovannämnda avkastningen till staten.

Helsingfors den 17 december 2012